

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 271/04-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. januára 2005 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Ivana Galla, K., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v Košiciach v konaní sp. zn. 10 Cb 2345/95, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ivana Galla na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 10 Cb 2345/95 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Košiciach p r i k a z u j e vo veci sp. zn. 10 Cb 2345/95 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ivanovi Gallovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 70 000 Sk (slovom sedemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Košiciach je p o v i n n ý nahradiť Ivanovi Gallovi trovy právneho zastúpenia vo výške 11 115 Sk (slovom jedenásťtisícstopätnásť slovenských korún) na bankový účet právneho zástupcu JUDr. P. K. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti Ivana Galla vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2004 doručená sťažnosť Ivana Galla, K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 10 Cb 2345/95.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 271/04-10 z 10. septembra 2004 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predseda krajského súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 11. októbra 2004, vyjadril, že krajský súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 13. októbra 2004 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že 26. marca 1991 doručil návrh na začatie konania „*v danom čase vecne príslušnej Krajskej štátnej arbitráži*“, pričom po zmene vecnej príslušnosti sa prvé pojednávanie vo veci samej uskutočnilo na krajskom súde 13. augusta 1993. Na druhom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 10. marca 1994, bol vyhlásený rozsudok, ktorým krajský súd zaviazal odporcu Energobyť, s. r. o., Humenné uhradiť sťažovateľovi sumu 111 944 Sk s príslušenstvom.

Odporca Energobyť, s. r. o., Humenné podal 25. apríla 1994 proti predmetnému rozsudku odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 11. januára 1995 rozsudok krajského súdu z 10. marca 1994 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Tretie pojednávanie v posudzovanej veci sa uskutočnilo 14. júna 1999, pričom bolo odročené na neurčito.

Uznesením krajského súdu z 3. apríla 2002 bolo konanie zastavené, pričom od predchádzajúceho úkonu súdu uplynuli podľa tvrdení sťažovateľa takmer tri roky. Sťažovateľ podal 17. apríla 2002 proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie a najvyšší súd uznesením z 13. novembra 2003 zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zákonný sudca uznesením z 3. mája 2004 ustanovil v konaní súdneho znalca.

Sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu 30. júla 2003 sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní. Podpredseda krajského súdu v odpovedi z 15. augusta 2003 uviedol, že nie je možné posúdiť oprávnenosť námietok sťažovateľa, pretože spis sa nachádza od 17. apríla 2002 v dôsledku odvolania na najvyššom súde. Predseda krajského súdu listom

z 1. júla 2004 doplnil svoje vyjadrenie a uviedol, že najvyšší súd nevyhlásil zákonného sudcu z prejednávania predmetnej veci, pričom zákonný sudca v rámci dokazovania ustanovil znalca a vzhľadom na celkový stav agendy nariadi pojednávanie podľa poradia a procesnej situácie v tomto konaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní krajského súdu sp. zn. 10 Cb 2345/95 a prikázal krajskému súdu konať v uvedenej veci bez prietáhov. Zároveň sťažovateľ žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 Sk a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou zo 6. októbra 2004 požiadal predsedu krajského súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľa. Predseda krajského súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 25. októbra 2004 požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie do 5. novembra 2004 z dôvodu časovej tiesne v dôsledku plnenia ďalších pracovných povinností. Vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 9. novembra 2004 uviedol prehľad úkonov vykonaných v predmetnej veci a vyjadril sa, že k prietahom v konaní došlo *„pri zisťovaní údajov týkajúcich sa zápisu pôvodného odporcu v podnikovom registri“*.

Predseda krajského súdu vo svojom stanovisku zároveň uviedol, že aj úkony sťažovateľa a konanie pred odvolacím súdom mali vplyv na celkovú dĺžku predmetného konania.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska predsedu krajského súdu a najmä podrobného preštudovania spisu krajského súdu sp. zn. 10 Cb 2345/95 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ doručil 27. marca 1991 Krajskej štátnej arbitráži v Košiciach (ďalej len „krajská štátna arbitráž“) arbitrážnu žiadosť týkajúcu sa majetkového sporu vedeného voči odporcovi Okresnej bytovej správe, štátnemu podniku, Humenné s prílohami. Krajská štátna arbitráž vydala 29. marca 1991 pokyn na doručenie žiadosti sťažovateľa odporcovi Okresnej bytovej správe, štátnemu podniku, Humenné, aby sa k nej vyjadril. Odporca Okresná bytová správa, štátny podnik, Humenné sa k žiadosti sťažovateľa vyjadril stanoviskom z 10. apríla 1991. Sťažovateľ doručil 18. apríla 1991 krajskej štátnej arbitráži vyjadrenie k stanovisku odporcu Okresnej bytovej správy, štátneho podniku, Humenné.

Krajská štátna arbitráž rozhodnutím sp. zn. Arb. 2193/91 z 13. júna 1991 nariadila vykonanie „znaleckého vyšetrenia“ povereným znalcom. V posudzovanom spise sa na č. l. 27 nachádza vyjadrenie povereného znalca z 28. júna 1991, že požiadavku nemôže vykonať, pretože už nevykonáva túto činnosť. V spise je na č. l. 30 založená zápisnica z arbitrážneho pojednávania bez vyznačenia dátumu, podľa ktorej odporca Okresná bytová správa, štátny podnik, Humenné predložil znalecký posudok a sťažovateľ sa k posudku mal vyjadriť do 19. apríla 1991.

Krajský súd nariadil 30. júla 1993 pojednávanie na 13. august 1993. Na pojednávaní 13. augusta 1993 bol vypočutý sťažovateľ a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito, pretože „*vzhľadom k tomu, že nie je zrejmé, kto v danom prípade prevzal záväzky odporcu, či je to Bytová správa obecný podnik Humenné, prípadne Bytová správa obecný podnik Medzilaborce, bolo potrebné za účelom došetrenia uvedenej záležitosti pojednávanie odročiť*“.

Sťažovateľ doručil krajskému súdu 8. septembra 1993 „*návrh na pristúpenie účastníka do konania*“. Odporca Bytová správa, obecný podnik, Humenné doručil krajskému súdu 17. augusta 1993 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní.

Krajský súd nariadil 10. februára 1994 termín pojednávania na 10. marec 1994. Na pojednávaní 10. marca 1994 boli vypočutí účastníci konania – sťažovateľ a odporcovia

Bytová správa, obecný podnik, Humenné a „*Mestský bytový podnik Medzilaborce (teraz Energobyť, s. r. o. Humenné)*“. Krajský súd rozsudkom č. k. 10-0-2193/91-39 z 10. marca 1994 vyhovel žiadosti sťažovateľa a zaviazal odporcu Energobyť, s. r. o., Humenné uhradiť sťažovateľovi určenú finančnú sumu. Odporca Energobyť, s. r. o., Humenné doručil krajskému súdu 5. apríla 1994 odvolanie proti predmetnému rozsudku s prílohami.

Krajský súd vydal 13. mája 1994 pokyn na doručenie odvolania odporcu Energobyť, s. r. o., Humenné sťažovateľovi, aby sa k nemu vyjadril v lehote 5 dní, a uznesením č. k. 10-0-2193/91-53 z 3. júna 1994 vyzval odporcu Energobyť, s. r. o., Humenné na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 24. mája 1994 vyjadrenie k odvolaniu odporcu Energobyť, s. r. o., Humenné.

Krajský súd vydal 7. júla 1994 pokyn na zaslanie posudzovaného spisu najvyššiemu súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní. Spis bol najvyššiemu súdu doručený 18. júla 1994. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obo 252/94 z 11. januára 1995 rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pričom predmetný spis bol krajskému súdu vrátený 20. apríla 1995. Krajský súd vydal 20. apríla 1995 pokyn na doručenie uznesenia najvyššieho súdu účastníkom konania.

Sťažovateľ doručil krajskému súdu 24. apríla 1997 návrh na pristúpenie účastníkov do konania a nariadenie pojednávania s prílohami. Krajský súd nariadil 25. mája 1999 termín pojednávania na 14. jún 1999. Na pojednávaní 14. júna 1999 bolo zistené, že sa nedostavili odporcovia Energobyť, s. r. o., Humenné, Bytenerg, spol. s r. o., Medzilaborce a Bytové hospodárstvo Snina a z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom opätovného predvolania neprítomných účastníkov konania.

Krajský súd vydal 11. februára 2002 pokyn na doručenie prípisu Okresnému súdu Prešov, obchodnému registru, v ktorom požiadal o oznámenie, či Okresná bytová správa, štátny podnik, Humenné bola k termínu 27. marca 1991 zapísaná v obchodnom registri. Krajský súd uznesením č. k. 10 Cb 2345/95-64 z 3. apríla 2002 konanie zastavil podľa ustanovenia § 19 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ doručil 17. apríla 2002

krajskému súdu odvolanie proti predmetnému uzneseniu s prílohou, pričom v odvolaní zároveň vzniesol námietku zaujatosti zákonného sudcu.

Krajský súd vydal 18. apríla 2002 pokyn na doručenie prípisu Okresnému súdu Prešov, ktorý odpoveď na uvedený prípis doručil krajskému súdu 2. mája 2002. Zákonný sudca v posudzovanej veci v stanovisku z 18. apríla 2002 uviedol, že sa necíti byť v prejednávanej veci zaujatý. Krajský súd vydal 20. mája 2002 pokyn na zaslanie predmetného spisu najvyššiemu súdu. Spis bol najvyššiemu súdu doručený 24. mája 2002.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obo 148/02 z 13. novembra 2003 zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 10 Cb 2345/95-64 z 3. apríla 2002 a vec vrátil na ďalšie konanie. Predmetné uznesenie bolo krajskému súdu doručené 26. februára 2004. Krajský súd vydal 2. marca 2004 pokyn na doručenie uznesenia najvyššieho súdu účastníkom konania.

Krajský súd uznesením č. k. 10 Cb 2345/95-76 z 3. mája 2004 poveril ustanoveného súdneho znalca vypracovaním znaleckého posudku v lehote 30 dní od doručenia uznesenia. Zákonný sudca v posudzovanej veci písomne poveril 14. júna 2004 vyššiu súdnu úradníčku na vykonávanie úkonov týkajúcich sa predmetnej veci. Krajský súd vydal opravné uznesenie č. k. 10 Cb 2345/95-79 z 9. júla 2004, ktorým opravil uznesenie č. k. 10 Cb 2345/95-76 z 3. mája 2004 v časti prvého odseku výroku tohto uznesenia.

Krajský súd vydal 9. júla 2004 pokyn na doručenie opravného uznesenia účastníkom konania. Podľa úradného záznamu krajského súdu sťažovateľ nahliadol 21. júla 2004 do posudzovaného spisu. Krajský súd vydal 14. októbra 2004 pokyn na doručenie prípisu Okresnému súdu Prešov. Krajský súd vydal 18. októbra 2004 pokyn na doručenie prípisu sťažovateľovi, v ktorom ho vyzval, aby v lehote 5 dní predložil dôkaz o zápise odporcu Okresnej bytovej správy, štátneho podniku, Humenné v obchodnom alebo podnikovom registri.

Podľa úradného záznamu krajského súdu z 8. novembra 2004 bolo stanovisko k ústavnej sťažnosti „založené do Spr. 1805/04 (nesprávne založené do súdneho spisu)“.

Sťažovateľ doručil odpoveď na prípis krajskému súdu 26. októbra 2004. Krajský súd uznesením č. k. 10 Cb 2345/95-96 z 26. októbra 2004 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia presne označil odporcu v konaní obchodným menom „*tak ako bol ku dňu podania návrhu zapísaný v obchodnom registri*“. Sťažovateľ doručil krajskému súdu odpoveď 5. novembra 2004.

Krajský súd nariadil 11. novembra 2004 termín pojednávania na 29. november 2004. Podľa úradného záznamu krajského súdu z 22. novembra 2004 právny zástupca sťažovateľa nahliadol do predmetného spisu. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 22. novembra 2004 oznámenie o prevzatí právneho zastupovania povereným právnym zástupcom. Právny zástupca sťažovateľa doručil krajskému súdu 23. novembra 2004 návrh na vykonanie dokazovania a doplnenie predmetného návrhu v posudzovanom konaní s prílohami.

Mesto Humenné ako odporca doručilo krajskému súdu 24. novembra 2004 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 29. novembra 2004 z dôvodu kolízie termínu s inými pojednávaniami pred Okresným súdom Humenné nariadenými na uvedený deň. Právny zástupca odporcu mesta Snina doručil krajskému súdu 29. novembra 2004 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 29. novembra 2004 z dôvodu účasti na inom pojednávaní pred Okresným súdom Humenné a zároveň navrhol, aby sa pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti.

Pojednávanie 29. novembra 2004 bolo z dôvodu neprítomnosti niektorých účastníkov konania odročené na 16. december 2004. Krajský súd vydal 26. novembra 2004 pokyn na doručenie prípisu Okresnému súdu Prešov so žiadosťou o zapožičanie spisu. Krajský súd vydal 30. novembra 2004 pokyn na doručenie predvolania na pojednávanie nariadené na 16. december 2004 viacerým účastníkom konania. Podľa úradného záznamu krajského súdu z 8. decembra 2004 nahliadla do spisu poverená advokátska koncipientka právneho zástupcu odporcu mesta Medzilaborce.

Krajskému súdu bola 8. decembra 2004 doručená žiadosť súdneho znalca o vydanie súhlasu na použitie osobného motorového vozidla. Poverená advokátska koncipientka

právneho zástupcu odporcu mesta Medzilaborce doručila krajskému súdu 10. decembra 2004 žiadosť o vyhotovenie kópií z predmetného spisu a podľa úradného záznamu krajského súdu z 13. decembra 2004 nahliadla do posudzovaného spisu.

Odporca mesto Snina doručil krajskému súdu 14. decembra 2004 vyjadrenie k predmetu konania. Odporca mesto Humenné doručil krajskému súdu 15. decembra 2004 faxové podanie, v ktorom požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 16. december 2004 z dôvodu kolízie termínu so zasadnutím mestského zastupiteľstva a požiadal o odročenie pojednávania a zaslanie kópie znaleckého posudku.

Pojednávanie 16. decembra 2004 bolo z dôvodu neprítomnosti viacerých odporcov odročené na neurčito za účelom opätovného predvolania účastníkov konania. Právny zástupca sťažovateľa predložil krajskému súdu splnomocnenie z 15. decembra 2004 na jeho zastupovanie poverenou advokátskou koncipientkou v predmetnom konaní. Právny zástupca odporcu mesta Medzilaborce predložil krajskému súdu splnomocnenie z 15. decembra 2004 na jeho zastupovanie poverenou advokátskou koncipientkou v uvedenom konaní. Uvedeným záznamom (č. 1. 140) posudzovaný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 28/01).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitnosť veci“, ústavný súd vzal do úvahy právny a skutkový stav veci. Predmetom konania je žaloba o uhradenie finančnej sumy za vykonané práce. Posudzovaná vec patrí po právnej stránke k štandardnej agende všeobecných súdov, pretože ide o spor, ktorý patrí do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s rozsiahlou judikatúrou v danej oblasti.

Skutkovú stránku predmetnej veci možno zaradiť k štandardným v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdnicstva aj napriek protichodným stanoviskám účastníkov konania a existencie viacerých odporcov v konaní. Otázka riešenia pasívnej legitímácie viacerých odporcov môže mať vplyv na predĺženie konania, v žiadnom prípade však nemôže byť ospravedlnením pre trvanie sporu počas obdobia viac ako desiatich rokov.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadnu okolnosť v správaní s'ťažovateľa, ktorou by prispel k priet'ahom v konaní. Je nepochybné, že vplyv na predĺženie konania mala okolnosť, že niektorí odporcovia viackrát požiadali o ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní a odročenie pojednávania, ide však o postup, ktorý je v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto uvedené okolnosti, ktoré mohli prispieť k predĺženiu konania, neposudzoval ako zbytočné priet'ahy, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu krajského súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného krajského súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu krajského súdu došlo k porušeniu vyššie uvedených práv, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 3/00).

Ústavný súd navyše v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pokiaľ hodnotil predmetné konanie z hľadiska zbytočných priet'ahov, posudzoval len obdobia nečinnosti krajského súdu, počas ktorých v určitých obdobiach neboli vykonané žiadne úkony.

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyhodnotil postup krajského súdu v obdobiach od 20. apríla 1995 do 25. mája

1999 (49 mesiacov) a od 14. júna 1999 do 11. februára 2002 (31,5 mesiacov) ako postup, v ktorom došlo k zbytočným priet'ahom, pretože v uvedených obdobiach krajský súd nevykonával žiadne úkony smerujúce k rozhodnutiu v posudzovanej veci.

Ústavný súd posúdil uvedené obdobia ako časové úseky, v ktorých došlo k zbytočným priet'ahom nečinnosťou krajského súdu v celkovej dĺžke 80,5 mesiacov. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti nenamietal zbytočné priet'ahy v období, keď sa posudzovaný spis nachádzal na najvyššom súde (t. j. od 24. mája 2002 do 26. februára 2004, keď bol spis vrátený krajskému súdu), pričom ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania podľa ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z uvedeného dôvodu nebolo toto obdobie ústavným súdom preskúmané z hľadiska okolností, ktoré mohli prispieť k zbytočným priet'ahom v konaní.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 9. novembra 2004 uviedol prehľad úkonov krajského súdu v predmetnej veci a poukázal na to, že k priet'ahom v konaní došlo „*pri zisťovaní údajov týkajúcich sa zápisu pôvodného odporcu v podnikovom registri*“. Predseda krajského súdu sa vo svojom stanovisku zároveň vyjadril, že aj úkony sťažovateľa a konanie pred odvolacím súdom mali vplyv na celkovú dĺžku predmetného konania. Ústavný súd s uvedenou argumentáciou predsedu krajského súdu súhlasí, ale zároveň uvádza, že úkony sťažovateľa a konanie pred odvolacím súdom nespôsobili nečinnosť krajského súdu v obdobiach, ktoré ústavný súd považuje za zbytočné priet'ahy v konaní.

Právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v uvedených obdobiach, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy, a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Ústavný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vzal do úvahy obdobie nečinnosti okresného súdu, ako aj okolnosť, že sťažovateľ svojím správaním neprispel k zbytočným prieťahom v predmetnom konaní. Ústavný súd v okolnostiach tejto veci považuje sumu 70 000 Sk pre sťažovateľa za primeranú so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci, a preto žiadosť sťažovateľa, ktorý požadoval primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, vo zvyšnej časti zamietol.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné práva sťažovateľa boli porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) účinnej v čase realizovania týchto právnych úkonov, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je ocenený peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je ocenená peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa ustanovenia § 22 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, priznáva sa mu pri určení náhrady trov konania odmena zvýšená o daň z pridanej hodnoty. Právny zástupca sťažovateľa predložil ústavnému súdu 6. augusta 2004 fotokópiu osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli realizované v roku 2004, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 4 534 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.,

t. j. 136 Sk. Daň z pridanej hodnoty (sadzba 19 %) zo sumy 9 340 Sk (celková suma odmeny) je vyčíslená čiastkou 1 774,60 Sk.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov v sume 11 115 Sk, ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť právnomu zástupcovi sťažovateľa krajský súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2005